

Hållbar upphandling för en hållbar utveckling

Hållbar Upphandling

Sveriges regioner och landsting ansvarar för att alla invånare har tillgång till en god och väl fungerande hälso- och sjukvård, tandvård och kollektivtrafik. Tillsammans upphandlar vi produkter och tjänster till ett belopp om ca 120 miljarder kronor om året. Sveriges Landsting och regioner arbetar för en hållbar utveckling och i enlighet med det verkar vi för att de produkter och tjänster som köps in är framställda under hållbara och ansvarsfulla förhållanden. Många av de produkter som upphandlas framställs hos underleverantörer i fattiga länder där det finns risk att mänskliga rättigheter och trygga arbets- och levnadsvillkor åsidosätts. Därför måste vi ta ett eller flera steg bakåt i produktionskedjan och kontrollera att även våra leverantörers underleverantörer följer kraven. Genom att ställa sociala och miljömässiga krav i upphandling, och genom att noggrant följa efterlevnaden, bidrar hållbar upphandling till en hållbar utveckling.

Timanställd tvätteriarbetare som villar i skuggan av torkande tvätt i väntan på att nästa färgbud skall bli färdigt. Tirrupur Indien

Instrumenttillverkning i Pakistan.

Våra krav

Sveriges regioner och landstings gemensamma uppförandekod för leverantör omfattar all upphandling av varor och tjänster. Varor och tjänster som levereras till oss ska vara framställda under förhållanden som är förenliga med:

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna (1948)
- ILO:s åtta kärnkonventioner nr 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 och 182
- FN:s barnkonvention, artikel 32
- Det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i tillverkningslandet
- Den arbetsrätt, inklusive lagstiftning om minimilön, och det socialförsäkringsskydd som gäller i tillverkningslandet
- Den miljöskyddslagstiftning som gäller i tillverkningslandet
- FN:s deklaration mot korruption

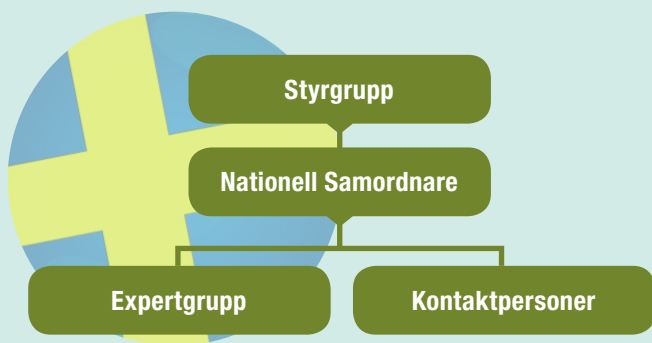

Ett nationellt samarbete

Sedan 2010 samarbetar samtliga landsting och regioner i ett nationellt arbete med hållbar upphandling. Många leverantörer levererar varor och tjänster till samtliga regioner och landsting och vi ser stora fördelar med att upphandlingsorganisationerna samverkar nationellt.

- Vi utvecklar gemensamma rutiner
- Vi har antagit en gemensam uppförandekod
- Vi genomför nationella uppföljningar och delar resultat
- Vi skapar transparens
- Vi följer likabehandlingsprincipen och skapar en rättvis konkurrens

En nationell organisation finns med ansvariga personer vid respektive landsting och region och arbetet finansieras gemensamt. Vårt gemensamma uppföljningsarbete hålls ihop av ett nätverk av kontaktpersoner från Sveriges landsting och regioner vilka till sin hjälp har en nationell samordnare som är länk mellan nätverket och en styrgrupp i vilken den nationella samordnaren ingår.

Vill du komma i kontakt med ansvarig person vid ditt landsting/region?
Gå in på www.hallbarupphandling.se.

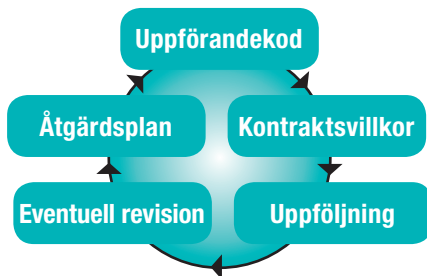
Så här arbetar vi med hållbar upphandling

1. Gemensam uppförandekod

Vår uppförandekod är gemensam i samtliga landsting och regioner.

2. Kontraktsvillkor

Uppförandekoden översätts sedan till kontraktsvillkor där leverantören förväntas ha rutiner för att säkerställa att produktionen av de varor och/eller tjänster som levereras sker under sådana förhållanden som är förenliga med kraven.

3. Uppföljning

Expertgruppen, i samverkan med styrgruppen, kommer år från år att bestämma vilka avtalsområden som ska följas upp. Aktuella fokusområden för uppföljning tas fram genom arbete med riskanalyser där hänsyn bland annat tas till:

- Identifiering av leverantörskedjor
- Identifiering av produktionsprocess
- Produkt- eller tjänsteområdets storlek
- Kartläggning av grundläggande villkor för arbetet i olika geografiska regioner
- Kartläggning av kända arbetsmiljö risker i produktion av vara
- Kända tidigare problem

Vi tillhandahåller ett nätbaserat uppföljningsverktyg, Uppföljningsportalen (www.uppfoljningsportalen.se) och vid avtalsstart registrerar landstinget/regionen avtalet och leverantörerna förväntas svara på fyra grundläggande frågor.

Landsting och regioner med aktuella avtal ombeds utföra avtalsuppföljning och våra leverantörer gör en självskattning över sin produktionskedja och besvarar ett antal frågor. Svaren analyseras och i kontakt med leverantören kommer vi överens om korrigeringar eller förebyggande åtgärder som måste vidtas. Leverantören får en sammanställning över resultatet. Avtalsuppföljning kan leda till revision.

4. Revision

Ett antal stickprover görs varje år då en fysisk revision i överenskommelse med aktuell leverantör, görs på plats i produktionen. De förbättringsåtgärder som identifieras, ska åtgärdas av leverantör inom skälig tid. Därefter delas rapporten till övriga landsting. Vi följer upp att åtgärderna genomförs.

*Kemikalier på färgeri,
Tiruppur Indien.*

*En av byborna utanför Hyderabad, Indien
framför den sjö som tidigare användes för
bevattning och som nu är förgiftad efter ut-
släpp från bland annat läkemedelsindustrin.*

Våra krav spelar roll

Avtalsuppföljningar som gjorts:

Textilier, Instrument och handskar

Handskar, Operationsartiklar, Förbandsmaterial och Laparaskopi

OP textilier och IT

Avtalsuppföljningarna har lett till att följande revisioner har utförts:

Instrument och textilier

Handskar

Förbandsmaterial

IT-produkter och Operationstextilier

Revisionsrapporter finner du på www.hallbarupphandling.se

Regioner och Landsting – Nätverk

Vi samarbetar kring hållbar upphandling:

- Jämtlands läns landsting
- Landstinget Blekinge
- Landstinget Dalarna
- Landstinget Gävleborg
- Landstinget i Jönköpings län
- Landstinget i Kalmar län
- Landstinget i Uppsala län
- Landstinget i Värmland
- Landstinget i Östergötland
- Landstinget Kronoberg
- Landstinget Sörmland
- Landstinget Västernorrland
- Landstinget Västmanland
- Norrbottens läns landsting
- Region Gotland
- Region Halland
- Region Skåne
- Stockholms läns landsting
- Västerbottens läns landsting
- Västra Götalandsregionen
- Örebro Läns Landsting

Vill du veta mer?

Här hittar du information om du vill veta mer om oss och vårt arbete med hållbar upphandling för en hållbar utveckling:

- Sveriges regioner och landstings uppförandekod för leverantörer; <http://www.hallbarupphandling.se/index.php/dokument/category/3-hallbar-upphandling>
- Uppföljningsportalen; <http://www.uppfoljningsportalen.se/>
- www.hallbarupphandling.se